

Między Słupią a Wierzycą,
cmentarzyska
kultury pomorskiej
z obszaru Kaszub i Kociewia

Piotr Fudziński

Między Słupią a Wierzycą,
cmentarzyska
kultury pomorskiej
z obszaru Kaszub i Kociewia

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Redaktor wydawnictw MAG
Ewa Trawicka

Pracę opiniowali do druku
Prof. dr hab. Jacek Gackowski
Prof. dr hab. Tadeusz Grabarczyk

Tłumaczenie na język angielski
Tomasz Borkowski

Korekta
Jarosław Kurek

Projekt okładki i skład
Studio KROPKA dtp – *Piotr Kabaciński*

Materiał ilustracyjny

Wioleta Dawidowicz, Elżbieta Erzepki, Mirosław Fudziński, Piotr Fudziński, Zofia Grunt, Alfons Kleina, Teresa Kowalewska, Marian Kwapiński, Leon Jan Łuka, Adam Ostasz, Mirosław Pietrzak, Janusz Podgórski, Zdzisława Ratajczyk, Dorota Rudnicka, Aleksandra Szymańska, Małgorzata Tuszyńska, Barbara Wiącek, Dorota Żak-Boryszko

Adres redakcji
Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
ul. Mariacka 25/26, 80-833 Gdańsk
www.archeologia.pl, e-mail: sekretariat@archeologia.pl
tel. 58 322 21 00, fax 58 322 21 11

MUZEUM
ARCHEOLOGICZNE
W GDAŃSKU

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

ISBN 978-83-956473-3-8

Copyright Muzeum Archeologiczne w Gdańsku 2020 Gdańsk, Poland

Na okładce:
Popielnica z miejscowości Stara Jania, gm. Smętowo Graniczne

Nakład:
250 egzemplarzy

„Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury”

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Spis treści

1. Wstęp	7
2. Rys historyczny badań cmentarzysk kultury pomorskiej na Kaszubach i Kociewiu	11
3. Katalog materiałów kultury pomorskiej z terenu Kaszub i Kociewia	19
4. Analiza ilości i form obiektów odkrytych na cmentarzyskach kultury pomorskiej	61
Groby skrzynkowe	62
Groby klozowe	63
Groby popielnicowe	64
Groby obwarowane	65
Groby o nieokreślonych formach	65
Ilość popielnic w grobach	65
Obiekty osadnicze towarzyszące grobom	66
Jamy	66
Paleniska	67
Piece	68
Układ przestrzenny cmentarzysk, wielkość omawianych stanowisk oraz czas ich użytkowania	68
5. Analiza materiałów zabytkowych z cmentarzysk ludności kultury pomorskiej na Kaszubach i Kociewiu	71
Materiały ceramiczne	71
Formy baniaste	71
Formy dwustożkowate	72
Formy jajowate	74
Formy wazowate	74
Formy kuliste	75
Formy beczułkowate	75
Formy gruszkowate	75
Dzbany	75
Kubki	76
Pokrywy popielnic	76
Misy	77
Talerze	78
Naczynia sitowate	79
Naczynia o formach nieokreślonych	79
Materiały nieceramiczne	80
Przedmioty brązowe	80
Przedmioty żelazne	81
Zabytki bursztynowe i surowiec bursztynowy	82

Zabytki szklane.....	82
Zabytki kościane	83
Przedmioty z gliny.....	83
Przedmioty kamienne	83
Materiały biologiczne (kości zwierzęce, łuski rybie, fragmenty drewna i węgle drzewne).....	84
6. Obraz kulturowy Kaszub i Kociewia we wczesnej epoce żelaza, z uwzględnieniem wyróżniających się skupisk osadniczych	85
7. Podsumowanie	90
Chronologia.....	90
Zakończenie	91
8. Summary	93
9. Literatura	97

ANALIZY SPECJALISTYCZNE

Alicja Drozd-Lipińska	
Przepalone szczątki ludzkie. Opracowanie antropologiczne.....	107
Tomasz Stępnik	
Skład taksonomiczny prób drewna i węgla drzewnych z cmentarzysk ludności kultury pomorskiej Kaszub i Kociewia.....	151
Wojciech Bartz	
Wyniki badań petrograficznych ceramiki z wybranych stanowisk kultury pomorskiej z Kaszub i Kociewia.....	159
Mirosław Sawczak	
Analizy techniką XRF składu pierwiastkowego zabytków metalowych wykonanych z brązu, pozyskanych z cmentarzysk kultury pomorskiej objętych projektem „Między Słupią a Wierzycą – cmentarzyska kultury pomorskiej z Kaszub i Kociewia”	197
Daniel Makowiecki	
Charakterystyka archeozoologiczna szczątków zwierzęcych z cmentarzysk ludności kultury pomorskiej z Kaszub i Kociewia	211
■ ■ ■	
Zestawienie badanych stanowisk i form materiału zabytkowego.....	223
Tablice	231